

NTR 2025/111

OMZETBELASTING

Gevolgen motie overgangsrecht btw cultuur

Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst, brief van 13 december 2024, nr. 0000566936
Wetsartikelen: Art. 9 Wet OB 1968

Samenvatting

Staatssecretaris Van Oostenbruggen informeert de Eerste en Tweede Kamer over de gevolgen van een motie voor het overgangsrecht bij de wettelijk vastgelegde btw-verhoging op media, cultuur en sport dat in het Belastingplan is opgenomen.

Het kabinet wil het overgangsrecht bij de btw-verhoging op cultuur voor een afgebakende periode opschorten door middel van een beleidsbesluit. Hiermee is het overgangsrecht niet meer van toepassing op cultuur in de periode 1 januari 2025 tot 1 juli 2025. Het wettelijke overgangsrecht blijft onderdeel van het Belastingplan 2025, maar in een beleidsbesluit van de staatssecretaris wordt – vooruitlopend op wetgeving (bijvoorbeeld het Belastingplan 2026) – goedgekeurd dat het verlaagde btw-tarief, in tegenstelling tot wat er in de wet staat, mag worden toegepast op vooruitbetalingen en de verkoop van tickets voor culturele prestaties die plaatsvinden in 2026. Met een termijn van een half jaar wordt geborgd dat het kabinet voldoende tijd heeft om in overleg met de Tweede Kamer tot een alternatief dekkingsvoorstel te komen. Als het kabinet niets zou doen, dan zou bijvoorbeeld in 2025 voor voorverkoop van tickets het algemene btw-tarief (21%) worden geheven, terwijl – ervan uitgaande dat er overeenstemming wordt gevonden over alternatieve invulling – in 2026 bij verkoop van tickets het verlaagde tarief van toepassing is. Deze si-

tuatie is moeilijk uit te leggen, kan zorgen voor veel onduidelijkheid bij ondernemers en consumenten en kan ook leiden tot onnodige administratieve lasten. Daarnaast leidt deze situatie tot een groot beslag op de capaciteit bij de Belastingdienst. De Belastingdienst verwacht namelijk een toename van vooroverlegverzoeken, een toename van de druk op de BelastingTelefoon, een toename van bezwaar, beroep en suppleties en een risico op onjuiste aangiftes.

Verhoging tarief eerste en tweede schijf inkomstenbelasting in 2026

Het opschorten van het overgangsrecht gaat gepaard met een incidentele budgettaire derving van € 135 miljoen. Het kabinet acht het van belang dat er geen gat in de begroting ontstaat. Daarom wordt deze derving – conform de begrotingsregels – gedekt via het verhogen van het tarief van de eerste en tweede schijf in de inkomstenbelasting voor één jaar met 0,03%-punt in het jaar 2026. Het beleidsbesluit zal op korte termijn in de Staatscourant worden gepubliceerd. Na publicatie in de Staatscourant zullen ondernemers via de reguliere kanalen van de Belastingdienst, zoals de website, worden geïnformeerd.

Noot: Molenaar*

Met deze Kamerbrief wordt een oplossing gegeven voor een bijwerking van een bijzondere wettelijke figuur: het kabinet wilde de btw voor kunst, cultuur, boeken, kranten, tijdschriften, musea en sportwedstrijden per 1 januari 2026 verhogen, maar de oppositiepartijen in Tweede en Eerste Kamer lieten weten daar tegen te zijn. Het kabinet wist dat het geen meerderheid in de Eerste Kamer heeft en zegde in november 2024 op de laatste dag van de behandeling van het Belastingplan 2025 in de Tweede Kamer toe dat het zou meewerken om alternatieve financiering te vinden in de Voorjaarsnota en dan de btw-verhoging te laten vervallen. Maar op die laatste dag kon geen nota van wijziging op het Belastingplan 2025 meer gemaakt worden en daardoor ontstond de vreemde situatie dat de oppositiepartijen toch vóór het Belastingplan 2025 stemden, inclusief de btw-verhoging voor cultuur en sport per 1 januari 2026, omdat ze de minister en staatssecretaris van Financien vertrouwden dat zij begin 2025 met iets redelijks zouden komen.

Dit betekent echter wel dat vanaf 1 januari 2025 in Bijlage I bij de Wet OB 1968 voor de genoemde posten staat dat per 1 januari 2026 het btw-tarief verhoogd gaat worden. Dat is vooralsnog de wet, totdat die in het aanstaande voorjaar aangepast zal gaan worden. Maar daarmee zouden voorverkopen in 2025 voor concerten, theatervoorstellingen en sportwedstrijden in 2026 onder het btw-tarief van 21% gaan vallen, want de datum van de prestatie is bepalend voor het tarief, ook bij voorverkopen. Na een discussie in de Eerste Kamer had de staatssecretaris van Financien echter toegezegd dat op voorverkopen voor 2026 in de eerste zes maanden van 2025 toch het verlaagde btw-tarief van 9% van toepassing blijft. In deze Kamerbrief werkt hij die toezegging verder uit.

Een interessante toevoeging is dat dit wordt begroot op een gemiste btw-opbrengst van € 135 miljoen. Ook hiervoor moet alternatieve financiering worden gevonden in

de Voorjaarsnota, want anders kondigt de staatssecretaris in deze brief nu alvast aan dat de tarieven van de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting per 1 januari 2026 met 0,03% moeten worden verhoogd. Het is niet duidelijk waarom dit er zo nodig bij moest, want het geheel van de btw-verhoging was op een veel hoger bedrag begroot, namelijk € 2,2 miljard per jaar, en daar is dit kleinere bedrag in opgenomen.

* dr. D. (Dick) Molenaar - werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en als onderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam